

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
Sociologická teorie a společenská praxe	15
I. Podstata společenského	15
II. Společnost a sociologie	18
III. Idealistické úskalí buržoazní sociologické teorie	29
1. <i>Komplementarita psychického a společenského a psychologický redukcionismus</i>	30
2. <i>Idealistická dezinterpretace role ekonomické struktury</i>	36
IV. Marxistická sociologie a její vztah k historickému materialismu	41
1. <i>Historický materialismus — obecný teoretický a metodologický základ marxistické sociologie</i>	49
2. <i>Oblast marxistické sociologie</i>	55
V. Kritická poznámka k naší sociologii	60
Marxistická koncepce sociální revoluce	64
I. Předmarxovské užití termínu revoluce	64
II. Východiska marxistického pojetí revoluce	67
III. Struktura sociální revoluce	73
IV. Objektivní a subjektivní podmínky a hybné síly revoluce	85
V. Kritéria určování charakteru sociální revoluce	94
VI. Kritika nemarxistických koncepcí revoluce	105
Socialismus — dialektická negace kapitalismu	116
I. Podmínky a podstata buržoazní revoluce a buržoazní moci	116
II. Specifika buržoazní revoluce a buržoazní moci	121

III. Základní teze marxisticko-leninské teorie socialistické revoluce	121
1. Dělnická třída a socialismus	132
2. Socialistická moc a její funkce	134
3. Leninův přínos k teorii socialistické revoluce	141
IV. Socialistická revoluce po druhé světové válce	148
1. Národně osvobozenecý boj a jeho revoluční vyústění v zemích lidové demokracie	149
2. Povaha demokratismu lidově demokratické revoluce	152
3. Charakteristika lidově demokratické revoluce jako formy přístupu k revoluci socialistické	156
4. Podmínky a podstata přerůstání lidově demokratické revoluce v socialistickou	167
5. Charakteristika naší národní a demokratické revoluce	174
V. Podmínky socialistické revoluce v soudobém státně monopolistickém kapitalismu	181
1. Státně monopolistický kapitalismus a protiklad jeho vývojových tendencí	181
2. Soudobý vyspělý kapitalismus a demokracie	184
3. Koncepce mírového soužití a soutěžení	187
4. Základní typy demokratických procesů ve vyspělých kapitalistických zemích	192
VI. Druhy a formy socialistické revoluce	195
Sociální struktura a její analýza	199
I. Stratifikační teorie	200
1. Protikladnost marxistické koncepce společenských tříd, třídního boje a stratifikačních teorií	200
2. Klasické empirické přístupy ke zkoumání „stratifikace“ společnosti v USA	202
3. Funkcionalistické zdůvodňování velkých sociálních nerovností	207
4. Neúnosnost záměny studia třídní struktury studiem statusových diferencí	209
5. Gouldnerova kritika strukturálního funkcionalismu	213
6. Alternativy stratifikace založené na sociální nerovnosti	220
7. Problém „statusové kongruence“ a jeho ideologické souvislosti	223
8. Kritické poznámky ke knize „Československá společnost“	225

II. Přístup marxistické sociologie k analýze sociální struktury	230
1. Problém „konvergence či divergence“ kapitalismu a socialismu	231
2. Socialistická společenská struktura — výsledek řízené změny	236
3. Základní orientace sociologického výzkumu společenské struktury socialismu	238
4. Protikladnost rovnosti a nerovnosti za kapitalismu a socialismu	240
5. Sociální rovnost a kolektivismus jako charakteristické rysy socialistické společenské struktury	245
6. Vzájemné vztahy ekonomického a politického subsystému v socialistické společenské struktuře	252

Třídní struktura socialistické společnosti a některé její „vstupy“ a „výstupy“ 255

I. Úvodní poznámky ke koncepci tříd a k třídní struktuře kapitalistické společnosti	255
II. Třídy socialistické společnosti	263
III. Některé aspekty změn	276
IV. Problémy životní úrovně	283
V. Životní prostředí	295
VI. Úvahy o socialistickém životním stylu	306